rurſúſque eam mulierem vir ille nequiſſimus iniqua ſuaſione de Monaſterio ejiciens, apud ſe retineat impudicè. Volumus autem, ut Epiſcopatûs tui autoritate in Monaſterio revocetur, atque recludatur.

¶ Corr. Rom.] De hac eadem re videtur ſcripta Epiſtola Mariniano Epiſcopo, *lib.* 8. *Regeſti*, *Epiſt.* 9. Caput tamen hoc vel ex alia Epiſtola eſt acceptum, vel in eo multa ſunt immutata.

XVI. *Item* ex Concilio Aurelianensi, *c.* 3. [forte an. 511. *in Gallia.*]

Non eſt Viduis fas poſt ſuſceptum velamen à ſacro propoſito diſcedere.

m Burch. *l.* 8. *c.* 35. Ivo, *p.* 7. *c.* 54. Pann. *l.* 3. *c.* 198.

VIduas [m] [21], quæ ſpontanea voluntate ab altari converſionis ſacræ velamen ſuſcipiunt, decrevit ſancta Synodus in eodem propoſito permanere. Non enim fas eſſe decernimus, poſtquam ſe Domino ſemel ſub velo conſecraverint, iterùm eis concedi Spiritui Sancto mentiri.

¶ Pith. [21] *Viduas.*] Vide Can. 21. Synodi Epaon.

n Conc. Tribur. *c.* 23.

XVII. *Item* ex eodem [n]. [imò ex Tribürienſi, *c.* 23. an. 895. *in Germania.*]

Qui ſacro velamine tectam in conjugium ducit, anathema ſit.

o Burch. *l.* 8. *c.* 38. Ivo, *p.* 7. *c.* 57.
p In codice Canonum, ſed in Concil. *tom.* 2. habetur *c.* 22.
q Sup. *eâd.* *impudicas.*

SI quis [o] ſacro velamine conſecratam in conjugium duxerit, & poſt dicatum Deo propoſitum inceſta fœdera, ſacrilegáque miſcuerit, ut in Conſtitutis Gelaſii Papæ capitulo vigeſimo [p] legitur, protinùs eſt æquum eos à ſacra communione detrudi, & niſi per publicam, probatámque [22] pœnitentiam omnino non recipi. Si tamen pœnituerint, tranſeuntibus de ſeculo Viaticum non negetur. §. 1. In Calchedonenſi Concilio, cap. xvi. [Hoc perpetrantes excommunicentur: confitentibus autem autoritate Epiſcopi miſericordia largiatur.] §. 2. Item in Epiſtola Siricii Papæ, cap. vi [q]. [Velatæ, & Deo conſecratæ, ſi abjecto propoſito ſanctitatis clamculò ſacrilega ſe contagione miſcuerint, & illicitis complexibus publicè, & liberè filios procreaverint; has impudicas, deteſtabileſque perſonas à Monaſteriorum cœtu, Eccleſiarúmque conventibus eliminandas eſſe judicatum eſt: quatenus retruſæ ergaſtulis, tantum facinus continua lamentatione defleant. §. 3. Unde & verbo Domini, & Canonica autoritate in hac ſancta Synodo præcipimus, ut omnino reparentur, & juramento colligentur, ut ulteriùs non ſub uno cohabitent tecto.

¶ Corr. Rom.] Burchardus etiam & Ivo citant ex Concilio Aurelianenſi. Habentur autem in Triburienſi, *c.* 23.

¶ Pith. [22] *Probatámque.*] V. C. *privatámque.*

XVIII. *Item* Gregorius Vitaliano Sipontino Epiſcopo, *lib.* 7. *ind.* 1. *Epiſt.* 9. [an. 597. *Romà in Apuliam.*]

Ad habitum redire cogatur, & recludatur in Monaſterio, quæ Religioſam veſtem abjecit.

r Burch. *l.* 8. *c.* 49. Ivo, *p.* 7. *c.* 67.
ſ *al.* habitûs fuiſſes.

SI cuſtos [r] Religioſi habitûs [ſ], aut eſſe noſſes Epiſcopus, filiam glorioſæ memoriæ Tulliani magiſtri militiæ, te illic poſito, nec projectis Religioſis veſtibus ad ſecularem reverti habitum, nec ad nos licuiſſet perverſam Epiſtolam deſtinare. Sed quia nimiâ deſidiâ, ac torpore deprimeris; in tuo dedecore res ad præſens illicita impunè commiſſa eſt. Nam, ſi, ut præfati ſumus, ſolicitus extitiſſes; priùs ad nos ultio mulieris praviſſimæ, quàm culpa, debuit pervenire. Quia ergo tantùm hebes, tantúmque es negligens, ut niſi Canonicam in te fueris coërcitionem expertus, in aliis diſtrictionem [t], & diſciplinam neſcias cuſtodire; qualiter debeas eſſe ſolicitus, congruo tibi, ſi Domino placuerit, tempore demonſtrabimus. §. 1. Præſentia igitur ſcripta ſuſcipiens, evigila, & excitatus ſaltem exequere, quod preſſus uſque nunc ignaviâ diſtuliſti. Inſtantiæ ergo tuæ ſit prædictam mulierem unà cum Sergio defenſore noſtro comprehendere: & ſtatim non ſolùm ad malè contemptum habitum ſine excuſatione aliqua revocare; ſed etiam in Monaſterio, ubi omnino diſtrictè valeat cuſtodiri, detrudere; & ita omnem circa illam ſolicitudinem exhibere, ut quàm ſit nefarium quod commiſit, ex tua poſſit diſtrictione cognoſcere. §. 2. Qua in re, ſi quis (quod non credimus) Laicorum [u] aliquo tibi ingenio tentaverit obſiſtendum; à ſacratiſſimæ eum communionis participatione ſuſpendere [x], nobiſque renuntiare feſtina; ut quantùm ſit execrabile quod præſumpſerit, poſtquam conſideratione propria non advertit, emendationis qualitate cognoſcat.

t *al.* diſciplinæ diſtrictionem.
u *al.* Clericorum, vel.
x *al.* ſuſpende.

§. 3. In his autem omnibus ita cautum ſtude te, vigilantémque oſtendere; ut culpam tuam non geminare neglectus, ſed aliquantiſper valeat ſolicitudo minuere.

XIX. Idem Sergio Defenſori, *lib.* 7. *indict.* 1. *Epiſt.* 10. [an. 597. *Romà in Apuliam.*]

Diſtrictæ cuſtodiæ tradatur, qui à Religionis propoſito ad ſecularem habitum rediit.

SI homo eſſes, aut aliquam diſcretionem habuiſſes; ita Regularis diſciplinæ debuiſti cuſtos exiſtere, ut ea, quæ illicitè committuntur, antè vindicta corrigeret, quàm ad nos eorum nuntius perveniret. Sed dum te facit nimia ſtultitia negligentem; non ſolùm de illis offendimur, ſed etiam ad ulciſcendam deſidiam tuam nihilominus provocamur. Omni ergo dilatione, omnique excuſatione poſtpoſita, filiam glorioſæ memoriæ Tulliani magiſtri militiæ, quæ projectis, quas ſponte aſſumpſerat, Religioſis veſtibus, indumentis ſe Laicis deturpavit, unà cum fratre, & Cœpiſcopo noſtro Vitaliano feſtina comprehendere, atque ad Religioſum rurſus habitum revocare, ac in Monaſterium mittere, ubi diſtrictè omnino valeat cuſtodiri: nec ejus cuſtodiam aliquatenus relevari permittas, quouſque denuò noſtra ſcripta ſuſceperis. Nam ſi quolibet modo in hac re negligens, vel lentus exiteris; ita in te diſtrictiſſimè noveris vindicandum, ut quod ex te neſcis, pœnâ poſſis referante [y] cognoſcere; quia ſi ut diximus, intellectum hominis habuiſſes; hæc, quæ modò facere præciperis, à te debueramus etiam cum ultione antè facta cognoſcere.

y *al.* reſecante.

XX. *Item* Augustinus de conflictu Vitiorum, & Virtutum, *c.* 24. [imò Iſidorus Hiſpalenſis *c.* an. 630. *in Hiſpania.*]

Non tribuitur eis licentia nubendi, quæ continentiam ſervare decreverunt.

z Ivo, *p.* 8. *c.* 72. Pann. *l.* 6. *c.* 4.

NUbendi [z] licentia quibuſdam tribuitur: illis videlicet, qui virginalem, vel vidualem caſtimoniam nequaquam profeſſi ſunt. Quibuſdam autem non tribuitur; illis videlicet, qui virgines, vel continentes eſſe decreverunt. Fornicatio autem nulli impunè conceditur.

XXI. Idem in libro de bono Conjugii. [forte an. 401. *in Africa.*]

Pejores ſunt adulteris, quæ continentiæ propoſitum violant.

MEliore propoſito lapſas, ſi nupſerint, feminas à caſtitate ſanctiori, quæ voverat Deo, adulteris eſſe pejores manifeſtum eſt.

¶ Corr. Rom.] Verba ipſa B. Auguſtini ex libro de bono Viduitatis habentur *infrà eâd. c. nuptiarum. verſ. Quapropter non poſſum.* Apud Bedam verò *ad c.* 7. 1. *ad Corinthios*, locus Auguſtini paulò aliter refertur.

XXII. *Item* ex Concilio Calchedonensi, *c.* 16. [an. 451. *in Bithynia.*]

Monachus, & Virgo, qui ſe Deo dedicant, nuptiis jungi non poſſunt.

a Ivo, *p.* 7. *c.* 49.

SI qua Virgo [a] ſe dedicaverit Deo, ſimiliter Monachus, non licet eis nuptiis jungi. Si verò inventi fuerint hoc facientes, maneant excommunicati. Statuimus verò eis poſſe fieri humanitatem, ſi ita probaverit Epiſcopus loci.

¶ Corr. Rom.] Hic eſt idem Canon, qui *ſuprà, eâd. c. Virginem*, allatus eſt. Sed illa eſt verſio Dionyſii, hæc verò priſca, ex qua etiam ſunt duo ſequentia Capitula.

XXIII. *Item* ex eodem, *c.* 15. [an. 451. *in Bithynia.*]

Diaconiſſa, quæ poſt ordinationem nubit, anathema ſit.

b Polyc. *l.* 4. *tit.* 36.

DIaconiſſam [b] non debere ante annos quadraginta ordinari ſtatuimus; & hoc cum diligenti probatione. Si verò ordinationem ſuſceperit, & quantocumque tempore [23] obſervaverit miniſterium [24], & poſteà ſe nuptiis tradiderit, injuriam faciens gratiæ Dei; hæc anathema ſit cum eo, qui in nuptiis illius convenerit.

¶ Pith. [23] *Tempore.*] Add. V. C. *miniſterii.*
[24] *Miniſterium.*] Delet V. C.

XXIV. *Item* ex Synodo Ancyrana [25], *c.* 18. [an. 314. *in Galatia.*]

Inter Bigamos reputantur, qui virginitatem pollicitam prævaricantur.

c Ivo, *p.* 6. *c.* 351.
d *al.* prævaricati.

QUotquot [c] virginitatem pollicitam prævaricatæ [d] [26] ſunt profeſſione contempta; inter bigamos, id eſt [27], qui ad ſecundas nuptias tranſierunt, haberi debebunt.

¶ Pith. [25] *Ancyrana.*] V. C. *Anquiritana.*
[26] *Pollicitam prævaricatæ.*] V. C. *polliciti prævaricati.* ἐπαγγελίαν [illegible]
[27] *Id eſt.*] Deſunt in V. C.

XXV. *Item* ex Concilio Eliberitano, *c.* 13 [e]. [an. 305. *in Hiſpania.*]

Virginibus Deo dedicatis, nec in fine danda eſt communio, ſi libidini ſervierint.

e Et in Moguntino III. *c.* 26. & in Colon. I. *c.* 6.

VIrgines, quæ ſe Deo dedicaverunt [28], ſi pactum perdiderint α virginitatis, atque eidem libidini ſervierint, non intelligentes, quid amiſerint; placuit nec in fine eis dandam eſſe communionem. Quòd ſi ſibimet β perſuaſerint, quòd infirmitate corporis lapſæ fuerint, & toto γ [29] tempore vitæ ſuæ pœnitentiam egerint, & à coitu ſe abſtinuerint δ; eò quòd lapſæ potiùs videantur, placuit eas in fine communionem accipere debere.

¶ Corr. Rom. α *Perdiderint.*] Sic in omnibus hujus Concilii codicibus impreſſis, & manuſcriptis, qui collati ſunt; ſed in Concilio Moguntino III. ſub Arnulpho, *c.* 26. (ubi hoc refertur) eſt, *prodiderint.*

β *Sibimet.*] In duobus Vaticanis Conciliorum codicibus legitur; *Quòd ſi ſemet perſuaſerint:* in Concilio Moguntino, *Quòd ſi ſemel perſuaſæ ad infirmi corporis vitia lapſæ:* in codice Lucenſi Regio, *Quòd ſi ſemel perſuaſæ, aut infirmi corporis lapſu vitiatæ fuerint;* ſicut eſt in margine Concilii Moguntini. In tribus autem Conciliorum editionibus Colonienſibus, ac duabus Pariſienſibus legitur, *Quòd ſi ſemetipſas pœnituerit, quòd infirmitate, &c.*

γ *Toto.*] Abeſt hæc dictio ab aliquot vetuſtis Gratiani, & vetere editione Conciliorum Colonienſi, duabus Pariſienſibus, & duobus codicibus Vaticanis.

δ *Abſtinuerint.*] In omnibus Conciliorum editionibus, & duobus codicibus Vaticanis, ac Lucenſi Regio ſequuntur hæc verba, *eò quòd lapſæ potiùs videantur*, quæ tamen abſunt à Concilio Moguntino.

¶ Pith. [28] *Dedicaverunt.*] V. C. *dicaverunt.*
[29] *Et toto.*] V. C. *etiam.*

XXVI. *Item* ex Concilio Martini Bracarenſis, *c.* 30 [f]. [*c.* an. 572. *ibid.*]

Cogatur ad pœnitentiam filia Clerici, ſi devota maritum duxerit.

f Ex Conc. Toletano I. *c.* 19.

DE filia Epiſcopi, vel Presbyteri, ſive Diaconi, ſi devota fuerit, & maritum duxerit; ſi eam pater, vel mater in affectum receperint, à communione habeantur alieni. Pater verò in Concilio cauſas ſe noverit præſtaturum. Mulier verò non admittatur ad communionem, niſi marito defuncto egerit pœnitentiam. Si autem vivente eo ſeceſſerit, & pœnituerit, vel petierit communionem; in ultimo fine vitæ deficiens eam accipiat.

XXVII. *Item* ex Concilio Toletano I. *c.* 16 [g]. [an. 400. *ibid.*]

Devota, niſi deſierit peccare, non eſt in Eccleſia recipienda.

g Et in Capitulis Martini, *c.* 31. Capitul. *l.* 7. *c.* 294.

DEvotam peccantem non recipiendam in Eccleſia cenſemus, niſi peccare deſierit: & ſi deſinens, pœnitentiam egerit aptam annis decem; recipiat communionem. Priùs autem, quàm in Eccleſia recipiatur ad orationem; ad nullius convivium Chriſtianæ mulieris accedat. Quòd ſi admiſſa fuerit; etiam hæc, quæ eam receperit, habeatur abſtenta α. Corruptorem etiam par pœna conſtringat. Quæ autem maritum acceperit; non admittatur ad pœnitentiam, niſi aut adhuc ipſo vivente marito caſtè vivere cœperit, aut poſtquam ipſe deceſſerit.

¶ Corr. Rom. α *Abſtenta.*] Sic emendatum eſt ex recentioribus Conciliorum editionibus, codice Regio Lucenſi, & Martino Bracarenſi, *c.* 31. qui Caput hoc repetit: quamvis in vetere editione Colonienſi unius tomi, duabus Pariſienſibus, & duobus codicibus Vaticanis ſit, *in abſentia:* quemadmodum etiam in manuſcriptis Gratiani exemplaribus.

XXVIII. *Item* Gregorius I. Januario Epiſcopo Caralitano, *lib.* 3. *Epiſt.* 9. [an. 593. *Romà in Sardiniam.*]

De Monacha, quæ ad lapſum adulterii deducitur.

h Ivo, *p.* 7. *c.* 123.

SI qua [h] Monacharum vel per anteriorem licentiam, vel per impunitatis pravam conſuetudinem ad lapſum adulterii deducta fuerit, aut in ſtupri fuerit perducta voraginem; hanc poſt competentis ſeveritatem vindictæ in aliud diſtrictius Monaſterium Virginum in pœnitentia volumus redigi; ut illic orationibus, atque jejuniis α vacet; & ſic pœnitendo proficiat, & metuendum ceteris arctioris diſciplinæ præſtet exemplum. Is autem, qui cum hujuſmodi feminis in aliqua fuerit iniquitate repertus; communione privetur, ſi Laicus eſt: ſi verò Clericus; à ſuo quoque remotus officio pro ſuis continuò lugendis exceſſibus in Monaſterium detrudatur.

¶ Corr. Rom. α *Jejuniis.*] In pleriſque editionibus Epiſtolarum legitur, *atque jejuniis, & ſibi pœnitendo proficiat, &c.* Vetus tamen codex Epiſtolarum Vaticanus, & Ivo habent quemadmodum Gratianus.

XXIX. Idem Januario Epiſcopo, *lib.* 3. *Epiſt.* 24. [an. 594. *Romà in Sardiniam.*]

Poſt dignam pœnitentiam, communionem recipiant, qui in Religioſas mulieres excedunt.

EOs autem, qui in prædictas mulieres, quæ egreſſæ ſunt de Monaſteriis, exceſſerunt, & nunc dicuntur communione ſuſpenſi α; ſi Fraternitas tua de tali facinore dignè pœnituiſſe præviderit; ad ſacram communionem te volumus revocare.

¶ Corr. Rom. α *Communione ſuſpenſi.*] Sic emendatum eſt ex pleriſque vetuſtis Gratiani, & originali ipſo; cùm anteà legeretur, *à communione ſuſpendi.*

XXX. *Item* ex Novellis [i] Juſtiniani Imperatoris. [an. 546. *Conſtantinopoli.*]

De Legibus Imperatorum.

i *Novella* 124. *c.* 64. apud Julianum Anteceſſ.
k Polyc. *l.* 4. *tit.* 38. Ivo, *p.* 7. *c.* 143.
l *al.* monaſtriam.

SI quis [k] rapuerit, vel ſolicitaverit, vel corruperit Aſſiſteriam α, vel Diaconiſſam, vel Monacham [l], vel aliam mulierem, Religioſam vitam, vel habitum habentem; bona ipſius, & eorum, qui hujuſmodi ſceleris communione contaminati ſunt, à Religioſo loco vindicentur, in quo talis mulier habitabat, per Religioſos Epiſcopos, & Oeconomos, & Præſides provinciarum, & Officiales eorum: ipſi autem capitali periculo ſubjiciantur. Mulier autem ubique inveſtigetur, & cum ſuis rebus Monaſterio cautiori tradatur. Sin autem Diaconiſſa fuerit legitimos habens filios, pars legitima liberis ejus legitimis præſtetur.

¶ Corr. Rom. α *Aſſiſteriam.*] Omnino legendum eſt, *Aſcetriam*, ex Novellis tam Græcis, quàm Latinis, Juliano Anteceſſore, & Polycarpo: ſed ob Gloſſam non eſt mutatum.

XXXI. *Item* ex Decreto Eugenii Papæ II. in Concilio Romano, *c.* 29. [an. 826. *Romæ.*]

Mulieres caſtè obſervent Religioſum habitum, quæ Religionis obtentu velantur.

MUlieres [m] obtentu Religionis velatæ, aut in Monaſterio regulariter vivant, aut in domibus ſuis ſuſceptum habitum caſtè obſervent.

m Polyc. *l.* 4. *tit.* 34. Burch. *l.* 8. *c.* 54. Ivo, *p.* 7. *c.* 72.

¶ Corr. Rom.] In Concilio, quod extat in Bibliotheca Vaticana, hæc ſunt ipſa decreti verba: *Feminæ verò, quæ habitum Religioſum, aut velamen obtentu Religioſitatis ſuſceperunt, cùm eſſent viripotentes; deinceps verò ſociari non permittantur: ſed eligentes Monaſteria regulariter vivant, aut in domibus ſuſceptum habitum caſtè obſervent.*

XXXII. *Item* ex Concilio Aurelianensi I. *c.* 22. & 23. [30] [an. 511. *in Gallia.*]

Monachus uxorem ducens numquam ſacri gradûs ſortiatur officium.

MOnacho orarium [31] in Monaſterio, vel zonas habere non liceat. Et, ſi poſteà α uxori fuerit ſociatus; tantæ prævaricationis reus numquam Eccleſiaſtici gradûs officium ſortiatur.

¶ Corr. Rom. α *Poſteà.*] Sic in vetere editione Conciliorum Colonienſi, duabus Pariſienſibus, & in duobus codicibus Vaticanis. Sed in recentioribus Colonienſibus legitur: *Et, ſi poſteà pellici, vel uxori.*

¶ Pith. [30] C. 22. & 23.] Leg. 17. & 18.
[31] *Monacho orarium, &c.*] Sic & veteres codices 2. At tertius idémque antiquiſſimus habet, *Monacho uti orario, & Tzangas habere non liceat. Monachus in Monaſterio converſus, vel qui pallium probatus fuerit accepiſſe, ſi poſteà uxori, &c.* Alius cod. habet, *Zancas.* Tzangarum fit mentio in *l.* 1. & 3. *Cod. Th. de habitu quo, &c.*

XXXIII. *Item* Augustinus de bono Viduitatis, *c.* 8. [forte *c.* an. 401. *in Africa.*]

Ante profeſſam continentiam nubant Viduæ, quibus volunt.

n Ivo, *p.* 7. *c.* 146. Pann. *l.* 3. *c.* 200.

VIduæ [n], quæ ſe non continent, nubant, antequam profeſſæ α continentiam Deo voveant. Quod niſi reddant, jure damnantur.

¶ Corr. Rom. α *Profeſſæ.*] Ita apud Ivonem quoque, & in Pannormia. Sed apud B. Auguſtinum legitur, *antequam continentiam profiteantur, antequam Deo voveant.*

XXXIV. *Item* Nicolaus Carolo Archiepiſcopo, & ejus Suffraganeis [o]. [*c.* an. 860. *Romà in Germaniam.*]

o Habetur in Conc. Vormacienſi, *c.* 21.

Non permittatur Viduæ poſt profeſſionem continentiæ votum deſerere.

p Ivo, *p.* 7. *c.* 145. Pann. *l.* 3. *c.* 199.

VIdua [p] quidem, quæ capiti ſacrum velamen impoſuit, ſi inter ceteras velatas feminas in Eccleſia oraverit, & oblationes α cum illis obtulerit; ſi profeſſa eſt, ſe in eodem habitu permanere, ſpondens numquam Religionis velamen deponere; à Religionis obſervantia diſcedere non præſumat.

¶ Corr. Rom. α *Oblationes.*] In Concilio Vormacienſi, apud Ivonem, & in Pannormia legitur, *oblationem:* ſed Gloſſa magis ferè convenit voci, *oblationes.*

XXXV. *Item* ex Concilio Arausico, *c.* 27. [an. 441. *in Gallia.*]

Profeſſionem viduitatis coram Epiſcopo factam poſt habitum ſuſceptum nulli violare permittitur.

q Burch. *l.* 8. *c.* 43. Ivo, *p.* 7. *c.* 61. Pann. *l.* 3. *c.* 201.

VIduitatis [q] ſervandæ profeſſionem coram Epiſcopo in ſecretario habitam, impoſita coram Epiſcopo α [32] veſte viduali non eſſe violandam [33]: Ipſam β talis [34] profeſſionis deſertricem meritò damnandam eſſe decernimus [35].

¶ Corr. Rom. α *Coram Epiſcopo.*] Sic etiam apud ceteros Collectores. Sed in omnibus editionibus Conciliorum, & codicibus manuſcriptis eſt, *à Presbytero.*

β *Ipſam.*] In vetere editione Conciliorum Colonienſi, duabus Pariſienſibus, & duobus codicibus Vaticanis legitur, *ejus verò repudiatorem, vel ipſam;* & in Colonienſi duorum, ac trium tomorum in contextu eſt eadem lectio: in margine verò, *raptorem verò talium, vel ipſam;* quæ lectio in poſtrema quatuor tomorum editione in contextu poſita eſt. Ceteri Collectores habent quemadmodum Gratianus.

¶ Pith. [32] *Coram Epiſcopo.*] Deſunt in 2. V. C.
[33] *Violandam.*] V. C. *Judicandam.*